

АРХІТЕКТУРНО-КОНСТРУКТИВНІ РІШЕННЯ СПОРТИВНИХ ЗАКЛАДІВ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

***Анотація** Проаналізовано сучасні багатофункціональні будівлі, які характеризуються архітектурною індивідуальністю, компактністю, наявністю досить великої номенклатури соціально-побутових функцій. Висвітлено стан розвитку таких будівель. Визначено, що будівництво багатофункціональних спортивних комплексів продиктоване пошуком нових перспективних шляхів вдосконалення спортивних споруд у напрямку інтеграції спорту.*

Ключові слова: спортивний комплекс, класифікація, сучасні тенденції розвитку.

***Abstract** Modern multi-functional buildings are analyzed, which are characterized by architectural individuality, compactness, and the presence of a fairly large range of social and household functions. The state of development of such buildings is highlighted. It was determined that the construction of multifunctional sports complexes is dictated by the search for new promising ways of improving sports facilities in the direction of sports integration.*

Keywords: sports complex, classification, modern development trends.

Вступ

Формування фізкультурно-спортивних зон навчальних закладів завжди актуальне в сучасних умовах, адже сприяє вихованню фізично здорового покоління, підвищенню якості підготовки спеціалістів, культури дозвілля та відпочинку, підтриманню здоров'я населення взагалі. Проте останнім часом існуюча мережа спортивних споруд навчально-виховних закладів не відповідає сучасним вимогам ні кількісно, ні якісно. Для вищих навчальних закладів розміри та функціональна структура території визначаються відповідно до державних будівельних норм ДБН Планування та забудова поселень та ДБН Будинки та споруди навчальних закладів. Метою є висвітлення архітектурно-конструктивних рішень спортивних комплексів та їх особливостей. Завдання: визначити стан вивченості питання, проаналізувати існуючі джерела, сформувані класифікацію та охарактеризувати спортивні комплекси.

Результати досліджень

Територія навчальних закладів повинна забудовуватись комплексно. На виділеній ділянці розміщуються навчальні, науково-дослідні, господарсько-побутові корпуси, а також фізкультурно-спортивні споруди, які забезпечують проведення різних напрямків, форм та методів навчально-спортивної роботи. Всі зазначені функціональні зони, особливо спортивна, потребують значних територій та суттєво впливають на архітектурно-планувальні якості забудови навчального закладу.

Фізкультурно-спортивні споруди – це система, яка постійно змінюється, вона нерозривно пов'язана з розвитком суспільства. Соціальні зміни, що відбуваються в суспільстві, викликають до життя нові види і форми фізкультурно-оздоровчих та дозвіллевих занять. Відповідно до цих змін виникають типологічні особливості фізкультурно-спортивних споруд: 1. Змінюються спортивно-технологічні параметри місць проведення занять; збільшується частка універсальних, багатофункціональних приміщень і споруд, що забезпечують можливість трансформації приміщень; 2. Розширюються склади споруд за рахунок приміщень для фізкультурно-оздоровчих, розважальних і клубних видів діяльності; 3. Посилюються взаємозв'язки критих і відкритих споруд при широкому їх використанні для нових нетрадиційних видів активного дозвілля; 4. Забезпечується доступність фізкультурно-спортивних споруд для інвалідів, до складу споруд входять спеціалізовані зали та приміщення для їх занять; розвиваються спеціалізовані спортивні центри: гірськолижні, вітрильні, кінноспортивні. 5. Зростає комфортність споруд, їх інтер'єрів і

зовнішнього середовища; все більше уваги приділяється привабливості архітектурного вигляду фізкультурно-спортивних споруд; 6. Спостерігається зростання будівництва критих споруд замість відкритих басейнів, стадіонів, ковзанярських доріжок [1]. Для формування нових пропозицій спортивних комплексів потрібно аналізувати спортивні об'єкти того чи іншого призначення, їх кількість, місця розташування, доступність, об'ємно-планувальні структури, класифікації та ін.



Рис.1. Класифікація спортивних комплексів.

За об'ємно-планувальною конструкцією розрізняються спортивні комплекси відкриті, криті і напіввідкриті. Відкриті спортивні комплекси – це споруди, в яких змагання та навчально-тренувальні заняття проводяться під відкритим небом. Криті спортивні комплекси. Криті спортивні комплекси - це споруди, в яких змагання та навчально- тренувальні заняття проводяться в критих залах, манежах, басейнах, Палацах спорту [2]. Споруди з навісом, в яких змагання та навчально-тренувальні заняття проводяться на відкритому повітрі, відносяться до напіввідкритим комплексам.



Рис.2. Види спортивних комплексів.

Фізкультурно-спортивні зони, не залежно від типу навчального закладу, повинні задовольняти загальні вимоги інсоляції: сонячне опромінення фізкультурно-спортивної зони повинно бути забезпечене в період з березня по вересень протягом 3 годин на день. Розташування світлових прорізів має виключати сліпучу дію сонячних променів на глядачів та відвідувачів, що займаються у спортивних залах [3]. Площа озеленення земельних ділянок навчально-виховних закладів повинна складати 45-50 % загальної площі ділянки (включаючи озеленення місця відпочинку, ділянки для вирощування овочевих та ягідних культур, захисні смуги та посадки по периметру ділянки).

Висновки

Висвітлено формування спортивних комплексів. Охарактеризовано основні види спортивних комплексів. Проаналізовано архітектурно-планувальні рішення даних споруд. Досліджено нормативні вимоги щодо планування спортивних комплексів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ковальська Г. Л. Принципи та методи оптимізації функціонально-планувального розвитку вищих навчальних закладів в існуючій міській забудові : автореф. дис. канд. архітектури : 18.00.02 «Архітектура будівель та споруд» / Г. Л. Ковальська ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. – Київ, 2002. – 23 с.
2. Передерій, А. В., Пітин, М. П., Мельник, М. Г. Матеріально-технічне забезпечення студентського спорту України в XXI столітті (на прикладі основних спортивних споруд). Київ, 2015 – 25 с.
3. Нойферт Э. Будівельне проектування – К.: Київархідрук, 1991. – 389 с.

Шпанюк Микола Сергійович - студент групи 2Б-206, Факультет будівництва цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: Shpanyuk1999@gmail.com

Пташка Олена Максимівна – студентка групи БМ-206, Факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ptashka.olena@gmail.com

Риндюк Світлана Володимирівна — кандидат технічних наук, доцент кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: rundyksv@gmail.com

Науковий керівник: **Хороша Оксана Іванівна** – кандидат архітектури, старший викладач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: korosha@vntu.edu.ua.

Mykola Shpanyuk - student of group 2B-20b, Faculty of Construction, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: Shpanyuk1999@gmail.com

Olena Ptashka - student of BM-20b group, Faculty of Construction, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ptashka.olena@gmail.com

Svitlana Ryndiuk — PhD, docent of Department of Construction, Municipal Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: rundyksv@gmail.com

Supervisor: **Khorosha Oksana** - PhD, senior lecturer of department construction, urban and architectural Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: korosha@vntu.edu.ua.